

editorial

En aquest número, a més de les habituals ressenyes legals us oferim dos comentaris jurisprudencials, el primer realitzat per de Carolina Gala sobre **la conciliació de la vida laboral i familiar i el dret a escollir un torn fix de treball** i l'altre sobre **la reducció salarial aplicada al sector públic**, a càrrec de Ferran Gonzalo.

legislació

ORDRE EMO/270/2011, DE 10 D'OCTUBRE, PER LA QUAL S'ESTABLEIXEN LES INSTRUCCIONS NECESSÀRIES PER A LA PARTICIPACIÓ DELS TREBALLADORS EN LES ELECCIONS AL CONGRÉS DELS DIPUTATS I AL SENAT DEL DIA 20 DE NOVEMBRE DE 2011 ([accés al text](#))

LEY 36/2011, DE 10 DE OCTUBRE, REGULADORA DE LA JURISDICCION SOCIAL ([accés al text](#))

En la seva Disposició final primera modifica l'Estatut dels Treballadors, establint que **les discrepàncies que sorgeixen entre empresaris i treballadors en relació amb l'exercici, entre uns altres, dels drets de conciliació de la vida personal, familiar i laboral reconeguts legalment o convencional, es resoldran per la jurisdicció competent a través del procediment específic (urgent i de tramitació preferent) previst en la pròpia Llei.**

LEY 37/2011, DE 10 DE OCTUBRE, DE MEDIDAS DE AGILIZACIÓN PROCESAL ([accés al text](#))

Afecta a diverses disposicions legals. En l'ordre contenciós-administratiu, es modifiquen -article tercer- determinats preceptes relatius a la prova per reduir tràmits i dotar de major agilitat a aquesta fase del procés, alhora que s'introdueix en el procediment abreujat la possibilitat d'evitar la celebració de vista en aquells recursos en els quals no es va a demanar la rebuda a prova i l'Administració demandada no sol·licita la seva celebració.

sentències

CONCILIACIÓ DE LA VIDA LABORAL I FAMILIAR I EL DRET A ESCOLLIR UN TORN FIX DE TREBALL

Sentència del Tribunal Constitucional núm. 26/2011, de 14 de març de 2011 ([accés al text](#))

Comentada per Carolina Gala

Aquesta important sentència **reconeix, per primera vegada a l'Estat espanyol i a nivell comunitari, el dret de les persones a no ser discriminades per raó de les seves responsabilitats familiars**, és a dir, pel fet de ser mare o pare (l'anomenada "discriminació per raons familiars", ja reconeguda legalment a països com els Estats Units). I a més, el supòsit de fet es dona en el marc d'una administració pública.

En aquest cas, el reclamant, un empleat laboral d'una Conselleria d'Educació adscrit a una residència d'educació especial, va sol·licitar realitzar totes les jornades del curs 2007-2008 en horari de nit, amb la finalitat de poder conciliar la seva vida laboral i familiar (tenir cura de dos fills petits). El règim horari previst era treball a torns rotatius de matí, tarda i nit. Al·lega la vulneració de l'art. 14 de la CE (no discriminació per raó de sexe).

El Tribunal Constitucional atorga l'emparament sobre la base dels arguments següents:

a) No es tracta d'una discriminació per raó de sexe, ja que la cura dels fills no ha estat una funció històricament imposada als homes i, per tant, no ha suposat la imposició de dificultats específiques a l'home per a l'accés al treball i a la promoció professional, a diferència del que ha passat en el cas de les dones. Així mateix, la denegació de la petició de torn de nit no s'ha fonamentat en el fet de ser un home i, en conseqüència, s'exclou una hipotètica discriminació per raó de sexe.

b) Les mesures dirigides a facilitar la compatibilitat de la vida laboral i familiar tenen una "dimensió constitucional" que es troba als arts. 14 (no discriminació per raó de les circumstàncies familiars) i 39 (protecció de la família i la infantesa) de la CE. I aquesta dimensió constitucional ha de prevaldre i servir d'orientació per solucionar qualsevol dubte interpretatiu que pugui sorgir davant l'aplicació a un supòsit concret d'una disposició que afecti a la conciliació professional i familiar. Per tant, s'han de valorar les concretes circumstàncies personals i familiars presents en l'empleat així com l'organització del règim de

treball, per tal de ponderar si la negativa empresarial a la seva sol·licitud constitueix o no un obstacle injustificat per a la compatibilitat de la seva vida familiar i professional.

c) En aquest cas en concret, els elements a valorar eren el nombre de fills, la seva edat i situació escolar, així com la situació laboral del cònjuge i la possible incidència que la denegació de l'horari nocturn tindria per conciliar l'activitat professional amb la cura dels fills. Igualment era necessari valorar si l'organització del treball mitjançant torns permetia alteracions com la sol·licitada, sense posar el funcionament de la residència en dificultats organitzatives suficientment importants com per a excloure aquestes modificacions.

d) En definitiva, no haver valorat si la petició del reclamant resultava necessària per aconseguir la seva efectiva participació en la cura dels seus fills petits mitjançant un repartiment equilibrat de les responsabilitats familiars, ni quines eren les dificultats organitzatives que el reconeixement de l'horari sol·licitat pogués ocasionar al centre de treball, comporta una vulneració del dret fonamental a la no discriminació per raó de les circumstàncies personals o familiars (art. 14 CE), relacionades amb la responsabilitat parental en l'assistència de tot tipus als fills menors d'edat (art. 39.3 CE).

La transcendència pràctica d'aquest reconeixement del dret a la no discriminació per raons familiars per part del Tribunal Constitucional se centra a la **necessitat d'avaluar a partir d'ara amb molta més cura, els motius que porten a denegar l'accés** -tant a personal laboral com funcionari- **a les mesures de conciliació de la vida laboral i familiar previstes per les normes i la negociació col·lectiva**, tenint present tant les circumstàncies organitzatives de la pròpia entitat pública com la concreta situació personal i familiar de la persona sol·licitant i, fins i tot, del seu cònjuge o parella.

REDUCCIÓ SALARIAL APLICADA AL SECTOR PÚBLIC

Resolució interlocutòria del Tribunal Constitucional núm. 85/2011, de 7 de juny de 2011 ([accés al text](#))

Comentada per Ferran Gonzalo

La disminució salarial aprovada per RDL 8/2010, de 20 de maig, d'adopció de mesures extraordinàries per a la reducció del dèficit públic, que modificà la Llei 26/2009, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 2010, **va ser impugnada davant l'Audiència Nacional per presumpta afectació del contingut essencial del dret a la llibertat sindical en relació amb el dret a la negociació col·lectiva**.

El supòsit de fet que generà l'oposició sindical resultà de la confrontació de la normativa citada amb allò prèviament acordat i regulat al conveni col·lectiu aplicable al personal de la Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre-Real Casa de la Moneda.

L'Audiència Nacional, escoltades les parts, decidí interposar davant el TC una qüestió d'inconstitucionalitat per dirimir la suposada conculcació dels esmentats drets fonamentals, en essència els regulats als arts. 7 i 28.1 en relació amb l'art. 37.1 CE.

L'Audiència bàsicament fonamentà l'escrit en la presumpta afectació del Reial Decret Llei al contingut essencial del dret a la llibertat sindical i de la seva manifestació a través del dret a la negociació col·lectiva, per tal com deixà sense efecte la força vinculant del conveni citat, malmetent la seva intangibilitat o inalterabilitat, sense estar habilitat legalment per fer-ho, tot ultrapassant el límit material que estableix l'art. 86 CE.

La Fiscalia General de l'Estat s'oposà a la interposició de la referida qüestió d'inconstitucionalitat, en base als següents arguments:

- a) Al principi de jerarquia normativa, que impedeix que els acords o convenis puguin imposar-se a allò que estableixen les normes amb rang de llei.
- b) A la vinculació a les retribucions i a l'increment de la massa salarial del personal laboral que estableixi la Llei de pressupostos generals de l'Estat, d'acord amb allò previst a l'EBEP, i
- c) A la possibilitat prevista a l'art. 38.10 EBEP, de suspensió o modificació dels pactes i acords ja firmats per alteració substancial de les circumstàncies econòmiques per salvaguardar l'interès públic.

El Ple del TC no admet a tràmit, per manca de fonamentació, la qüestió plantejada per la Sala Social de l'Audiència Nacional relativa a la possible inconstitucionalitat de la minoració salarial experimentada amb efectes 1 de juny de 2010. I ho fa en base al fet que **els preceptes impugnats no regulen ni el règim general del dret a la negociació col·lectiva ni la força vinculant dels convenis**, tot remarcant que **l'art. 37.1 CE no atorga la reclamada intangibilitat del conveni col·lectiu front una norma amb rang de llei i recordant l'aplicació, tanmateix, de l'esmentat principi de jerarquia normativa**.